

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบการสอนของบราวน์และคณะ (Brown et al., 1977 อ้างถึงใน อภรณ์ ใจเที่ยง, 2540) นำแผนที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้ทดลองกับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง เพื่อหาจุดบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขให้แผนการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการทดลองการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การทดลองแบบรายบุคคล โดยนำกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ แบบหนึ่งต่อหนึ่งจำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี เพื่อหาจุดบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรม ภาษา และสื่อที่ใช้แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องนั้น เสร็จแล้วจึงดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมในขั้นต่อไป

1.2 การทดลองแบบกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจากการทดลองรายบุคคลแล้ว นำไปทดลองกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี เพื่อหาจุดบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมและปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องนั้น แล้วจึงทำการทดลองกับกลุ่มทดลองจริง

1.3 นำรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง คือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ อายุระหว่าง 6-10 ปี กำลังศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร) อ.เมือง จ.ชลบุรี จำนวน 10 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวม 60 คาบ

2. แบบทดสอบวัดความพร้อมทางการเรียนภาษา ได้ผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ เพื่อให้เครื่องมือนี้เชื่อถือได้มากขึ้น

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปผลที่ได้เป็น 2 ประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาทำให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ที่ช่วยพัฒนาความพร้อมทางภาษา จำนวน 60 คาบเรียน ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 20 แผน ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะเด่น ดังนี้

- 1.1 จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 1.2 ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธีในเนื้อหาเดิม
- 1.3 เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมรอบตัว

เด็ก โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และเด็กสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

- 1.4 สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มีความชัดเจน มีภาพประกอบ

สวยงามสอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของเด็ก

- 1.5 เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยซักถามโดยไม่กลัวผิด สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

- 1.6 ให้แรงเสริมอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการหาประสิทธิภาพ

การศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมทางการเรียนภาษาจากการประเมินผลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่า การประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าการประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 10.2 ในขณะที่การประเมินหลังการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 20.9 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งมีค่า 2.53 ในขณะที่ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม มีค่า 1.19 ซึ่งเป็นค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ลดต่ำลง แสดงให้เห็นว่าการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเกาะกลุ่มใกล้เคียงกันมากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมมีค่าการกระจายของ

คะแนนน้อยกว่าการประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรม เป็นเครื่องชี้ว่าการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาตินี้ นอกจากจะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ให้สูงขึ้นแล้ว ยังสามารถทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนไปได้ในระดับที่ใกล้เคียงกันด้วย

จึงกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ให้สูงขึ้น

อภิปรายผล

การศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ จากการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ทำให้มีความพร้อมทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ แสดงว่ากิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมทางภาษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้พบว่า

1. กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ มีความพร้อมทางด้านภาษาที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานของเด็ก และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ซึ่งเด็กสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น เล่านิทาน สนทนาพูดคุย เล่นเกมทางภาษา ดนตรีและศิลปะ ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับครู และเด็กกับสื่อ ซึ่งการเรียนจากการปฏิสัมพันธ์มีผลให้พัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ เพียเจท์ (Piaget) ที่ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กส่งเสริมได้ด้วยการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดจึงพัฒนาได้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ (พัชรี ผลโยธิน, 2537, หน้า 121-125) การจัดกิจกรรมใช้สื่อที่หลากหลายเปลี่ยนแปลงไปตามแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยส่งเสริมความสนใจในการเรียนภาษา ลักษณะของกิจกรรมที่จัดเหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถของเด็กทำให้เด็กเกิดความเข้าใจ กระตุ้นความสนใจที่จะเรียนรู้และความต้องการแล้วการพัฒนาทักษะทางภาษาก็จะดีขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการกระทำ (learning by doing) เรียนจากประสบการณ์ตรงเด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการเสริมแรงจูงใจในการทำกิจกรรมทำให้เด็กสนุกสนานกับการเรียน ซึ่ง พัทรี ผลโยธิน (2537, หน้า 121-125) กล่าวว่า การจัดกิจกรรม

ควรจัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ให้ได้รับการเสริมแรงเพราะจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และ วรณีย์ โสมประยูร (2537, หน้า 131) มีแนวคิดที่สอดคล้องกันว่าการจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วม มีการเสริมแรง มีบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นธรรมชาติจะทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนภาษาที่สูงขึ้น

2. จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หนังสือนิทานเป็นสื่อที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อมทางการเรียนภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ทำให้หลังการทดลองเด็กมีความพร้อมทางการเรียนภาษาที่สูงขึ้น ซึ่งกิจกรรมนี้สอดคล้องกับที่ บังอร พานทอง (2540, หน้า 32) กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันการเรียนการสอนแบบแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ นิยมใช้วรรณกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอน (literature based reading instruction) นักการศึกษาสนใจวรรณกรรมสำหรับเด็กมากขึ้น มีการสร้างสรรค์หนังสือดี ๆ ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเข้าใจและนำไปปรับใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ได้ แต่การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการเรียนการสอนในการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติจะเป็นการใช้วรรณกรรมเพื่อความเข้าใจอย่างสมบูรณ์ โดยครูจะใช้กิจกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอน อ่านให้เด็กฟัง ชักถามเรื่องตามความเข้าใจของเด็ก และพยายามโยงเข้าไปสู่ประสบการณ์เดิมของเด็ก ถ้าคนใดมีประสบการณ์หรือพื้นความรู้เรื่องนั้น ๆ มาบ้างก็จะเข้าใจได้ดีและเร็วขึ้นครูจะไม่สอนแต่ให้สามารถอ่านได้ แต่จะสอนให้รู้จักแก้ปัญหาและนำมาอภิปรายซักถามซึ่งกันและกัน และเป็นวิธีการสอนที่สามารถแทรกกิจกรรมต่าง ๆ ได้อีกมากมายและในงานวิจัยของ เนื่อน้อง สนับบุญ (2541, หน้า 45) ก็กล่าวว่า นิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ เด็กทุกคนสนุกกับนิทานที่เขาชอบและเป็นความสนุกที่เขาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่รู้ตัวทั้งด้านภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ความรู้รอบตัว และความคิดจินตนาการ ทั้งยังส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นทีละเล็กละน้อยจนกระทั่งกลายเป็นนักอ่านโดยไม่รู้ตัว สอดคล้องกับ พรชูลี อาชวอำรุง (2541, หน้า 68) ได้ แนะนำหนทางหนึ่งที่จะสอนให้เด็กอ่านก็คือ การอ่านนิทานจากหนังสือที่เต็มไปด้วยรูปภาพให้เด็กฟังดัง ๆ ก่อน แสดงให้เห็นว่าคำนั้นสัมพันธ์กับภาพที่ปรากฏอยู่อย่างไร ในขณะที่เด็กดูหนังสือไปพร้อม ๆ กับที่ครูอ่านหนังสือ เด็กก็จะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเสียง และความหมายของสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวอักษรที่เขียนอยู่ ครูอาจจะมีการชี้คำให้เห็นคู่กันกับวัตถุซึ่งเป็นความหมายของคำนั้นด้วย ซึ่งประสบการณ์และความพร้อมในการอ่านของเด็กมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งใน การรู้จักคำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เด็กมีความก้าวหน้าในเรื่องของการออกเสียงซึ่งมีความชัดเจนมากขึ้นและมีการพูดคำซ้ำ ๆ จากหนังสือนิทาน แสดงออกถึงความสนใจและตั้งใจฟังนิทานและเรื่องราว ทั้งนี้

เป็นผลเนื่องมาจากเด็กมีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายและน่าสนใจสำหรับเด็กซึ่ง ภรณ์ คุรุรัตน์ (2532, หน้า 16) กล่าวว่า การสอนภาษาที่ดีควรให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันและจัด ประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ จากการเล่นเกมและทำกิจกรรมต่าง ๆ และในงานวิจัยของ กัญญา เอื้อเชิดกุล (2545, หน้า 18) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความเข้าใจภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถทำได้ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ และจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้เด็กได้เล่นลงมือปฏิบัติฝึกการสังเกต ค้นคว้า ทดลองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

3. นอกจากนิทานแล้วผู้วิจัยยังได้นำเกมทางภาษา ดนตรี และศิลปะที่เกี่ยวข้องและ สอดคล้องกับการเล่นนิทานในเรื่องนั้น ๆ มาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติในครั้งนี้ด้วย เพราะการสอนโดยใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีในเนื้อหาเดิมจะไม่ทำให้เด็กเบื่อ และสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นซึ่ง ไวก็อตสกีกล่าวไว้ในทฤษฎีระบบภาษาความคิดและสัญลักษณ์ สื่อสารว่า (บุษบง ดันติวงศ์, 2536 อ้างอิงจาก Vygotsky, 1987) การสอนภาษาสำหรับเด็กจะต้องนำเอาศิลปะ ดนตรี การละคร มาเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดโอกาสให้เด็กได้สื่อสาร เพราะเด็กไม่สามารถถ่ายทอดผ่านการอ่านและการเขียนได้อย่างสมบูรณ์ และการจัดกิจกรรมการสอนประกอบ ด้วยการเล่นเกม ทำให้เด็กเกิดความสนใจได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่ายต่อบทเรียน การเล่นเกมทำให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองและช่วยพัฒนาทักษะทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา สอดคล้องกับแนวความคิดของ ดรัมมอนด์ (Drummond, 1989 อ้างถึงใน พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2539 ข, หน้า 20) ว่าการเล่นเป็นการเรียนของเด็ก เป็นการเรียนรู้แบบเล่นปนเรียน (play way) การเล่นเป็นการฝึกประสาทสัมผัสและส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ส่งเสริมความรักเรียนและการเล่นช่วยพัฒนาทางด้านจิตใจและอารมณ์ ซึ่งเกิดได้ทุกวินาทีที่เด็กเล่นอย่างมีความสุข (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2539 ก, หน้า 21 อ้างอิงจาก Drummond, 1989) และ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526, หน้า 76) กล่าวว่า การฝึกทักษะทางภาษา อีกแบบหนึ่งคือ การใช้เกมทางภาษา ในการสอนถ้าใช้เกมทางภาษาเป็นกิจกรรมจะเป็นการสร้างความสนใจของเด็กได้ดีมาก การเล่นเกมจะทำให้เด็กมุ่งทำ กิจกรรมจนลืมว่าตนกำลังเรียนอยู่ขณะที่เล่นเกมก็ได้ใช้ภาษาไปด้วย เกมภาษาจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้คล่องแคล่วขึ้น ซึ่งการเล่นเกมทำให้เด็กได้มีโอกาสลงมือกระทำด้วยตนเอง สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ได้ตลอดจนเกมยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น (อรสุดา ไคว์บัววนาน, 2541, หน้า 69) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิธิมา หาญมานพ (2541, หน้า 52) เรื่องสร้างชุดการสอน คำศัพท์ด้วยเกมของเด็กที่

มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา พบว่าการสอนด้วยชุดการสอนคำศัพท์ด้วยเกม มีผลสัมฤทธิ์ในการใช้คำศัพท์หลังการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทิศา บุญฤทธิ์ (2540, หน้า 4) ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องจำนวนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการกับวิธีการสอนแบบใช้เกม ประกอบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้กับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของจำปี แดงด้วง (2538, หน้า 52) ที่ทดลองใช้เกมผสมผสานประกอบการสอนคำศัพท์กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่สอนโดยใช้เกมผสมผสาน มีความคิดรวบยอด เกี่ยวกับคำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลจากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ มีความพร้อมทางการเรียนภาษาที่สูงขึ้น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่จะนำ กิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรศึกษาถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรมีสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมชัดเจนและมีความหมายในชีวิตประจำวันของเด็กด้วย เช่น หนังสือนิทาน เกมการศึกษา ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น จะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย

2. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติควรจัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน โดยในระยะแรก ๆ อาจเน้นการฟัง การพูด มากกว่าการอ่านและการเขียน อีกทั้งระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องอาศัยระยะเวลานานและต่อเนื่องมากกว่าเด็กปกติ ถ้าเป็นไปได้ ควรมีความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับประถมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่ส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมด้านอื่น ๆ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เช่น ทักษะการฟัง การพูด การเขียน คณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ เช่น เด็กออทิสติก เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กกลุ่มอาการดาวน์ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University